

КАЗКИ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Доп. – Фесенко В., ПР-33
Наук. кер. - викл. Попова О.В.

Важливу роль у вивченні іноземної мови займає культурологічна спрямованість занять, насичення їх інформацією про історію і культуру народу — носія мови, що вивчається. Це не лише розвиває школярів, підвищує в них інтерес до вивчення мови, але й сприяє її засвоєнню й пізнанню життя і культури відповідного народу. Сучасна методика навчання іноземних мов пов'язана передусім із розвитком в учнів здатності розуміти мету й мотиви представників іншої культури та відповідно реагувати на виявлення їхньої мовленнєвої й не мовленнєвої поведінки, зумовленої культурними традиціями і прийнятими в іншому соціумі ціннісними орієнтаціями. Таким чином, соціокультурний аспект нерозривно пов'язаний із вивченням іноземної мови.

Читання навчальних матеріалів, що розкривають притаманні певному суспільству факти і явища, сприяє всебічному (а також моральному) розвитку учня. Такими навчальними матеріалами є, зокрема, казки — своєрідні енциклопедії народного життя і побуту. Вони можуть бути зовсім новими, або ж закріпленими вже у віках і в багатьох країнах світу, та не зважаючи на це несуть все нові і нові тенденції, розмаїття бачень і сприйняття світу. Для розуміння усього багатства казок достатньо лише проаналізувати несумісність і неспівпадіння в термінологічному ряді назв деяких казкових героїв, які в залежності від країни та мети висловлювання (чи то ми ведемо розмову про типову усталену казку, чи про сучасну течію — «фентезі») будуть суттєво відрізнятися, як то: «dwarf» у казці — «карлик» (маленьке створіння, що має магічну силу і вміє обробляти метал), у «фентезі» — «гном» (зберігач скарбів, найчастіше — маленького зросту); «goblin» у казці — «людоджер», а у «фентезі» — «домовий» (дух, що живе в будинку і карає людей, які порушують звичаї). В такому разі, при вивченні іноземної мови за допомогою казок необхідно звертати увагу не лише на

співвідношення між двома культурами, а й на відмінність між авторським баченням та культурними традиціями, що склалися у даній країні.

Казка неодноразово ставала об'єктом вивчення у психоаналізі та психології, її вплив на підсвідомість людини і навіть долю вивчали, зокрема, К. Г. Юнг, З. Фрейд, Е. Берн, а також російські дослідники Д. Соколов, В. Леві, В. Шейнов. Поведінкова (біхевіористична) теорія розглядає казки як опис можливих форм поведінки. Казка пояснює дитині, що буде, якщо поводитися так або інакше. Прихильники цієї теорії вважають казку чинником моделювання людських взаємин і життєвих ситуацій.

Теорію трансактного (структурного) аналізу детально розробив Ерік Берн. Основна мета цього вчення — дослідження станів Его (Я), котрі становлять єдину систему ідей та почуттів і виражаються у відповідних моделях поведінки. Важливим поняттям трансактного аналізу є сценарій — життєвий план, який складається в дитинстві, спрямовує людину до її долі та іноді позбавляє її можливості опору й вільного вибору. Усі казкові події, можна представити як внутрішній процес, у якому, наприклад, принц - свідомість - шукає принцесу — душу (жіноче начало) - і в цей процес утягнені мудрість (лісний старичок-порадник), сліпа агресія (дракон) і т.д. Отже, казки пов'язані з підсвідомістю й процесами, які відбуваються в ній.

У той же час казки на уроці виконують велику психологічно — розвантажуючи роль, оскільки вони створюють атмосферу захоплення і радості, відчуття здатності виконати завдання — все це дає дітям можливість подолати скутість, яка їм заважає вільно вживати слова чужої мови, благотворно відбивається на результатах навчання, що веде до легшого засвоєння мовного матеріалу, і разом із тим до виникнення відчуття задоволення. У процесі аналізу тексту учні отримують навички визначення жанру, логіко-сміслових, композиційних, структурних особливостей об'єкту, його типу (розповідь, опис, роздум). Вибір завдань детермінується віком, етапом навчання, досвідом оволодіння мовою, творчим підходом та особливостями самого

тексту. Отже, при роботі з казкою важливо аналізувати не лише поверхневу структуру (мовні засоби, часові форми), а й внутрішню побудову твору (композицію, логіко-сміслові зв'язки і т.д.).

Основне завдання учнів при роботі з казкою — навчитися висловлювати свою точку зору так, щоб інші її зрозуміли, оцінювати вчинки й почуття героїв. При звичайному говорінні іноземною мовою учні почуваються скутими, адже знають, що вчитель оцінює їх мовленнєві навички, і тому бояться висловити свої думки граматично неправильно. При роботі з творами літератури оцінюється розуміння змісту, а не говоріння, хоча мовлення при цьому також розвивається. Важливо не те, щоб учні правильно переклали текст, а зрозуміли його, мали свої думки з приводу почутого (або прочитаного) і могли їх висловлювати.

МІСЦЕ ВИГУКУ В СИСТЕМІ ЕМОЦІЙНО- НАВАНТАЖЕНОЇ ЛЕКСИКИ

Доп. – викл. Попова О.В.

На сьогоднішній день в лінгвістичних дослідженнях все більше і більше уваги приділяється вивченню емоційно-навантаженого лексичного субстрату, який розцінюється як невід'ємний компонент значення слова, доводиться неможливість розгляду його як другорядного чи факультативного явища, адже емоційне навантаження слова – це повноправний компонент структури значення, тому є неправильним представляти відношення між денотативною та конотативною сторонами значення у вигляді ієрархії. Одні дослідники вважають, що кількість емоційно-забарвленої лексики у мові мінімальна, інші ж зараховують до слів, що висловлюють емоції, практично весь словник. Зрозуміло, що можна погодитись з авторами, які вважають, що теоретично кожне слово за певних умов може перетворитись на носій емоцій. Постійна взаємодія суб'єктивних та об'єктивних факторів дає підставу для визнання такого явища, як перехід